بسمه تعالی

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

گروه آموزش پزشکی

توجه: این طرح درس مربوط به ۵۰ درصد محتوای درس طراحی آموزشی، (معادل ۸ جلسه) و مربوط به یکی از مدرسین درس است.

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: آموزش پزشکی

عنوان درس: طراحی آموزشی در علوم پزشکی

کد درس: ۱۴

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

مدرس: دکتر مهلا سلاجقه

پیش نیاز/ همزمان: دارد

رشته: آموزش پزشکی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

توصیف کلی درس:

این بخش از درس به بررسی و کاربرد برخی از مهم‌ترین مدل‌ها و الگوهای طراحی آموزشی، شامل ADDIE، ASSURE، Keller/ARCS و Merrill/CDT اختصاص دارد. دانشجویان ضمن آشنایی با ساختار، مراحل، ویژگی‌ها و کاربردهای هر یک از این مدل‌ها، آنها را در موقعیت‌های واقعی آموزش علوم پزشکی تحلیل و مقایسه می‌کنند.

هدف کلی:

دانشجو در پایان این بخش بتواند با شناخت و مقایسه مدل‌ها و الگوهای مختلف طراحی آموزشی، مدل یا الگوی مناسب را متناسب با موقعیت آموزشی انتخاب کرده و طراحی آموزشی را انجام دهد.

اهداف اختصاصی:

الف) حیطه شناختی

دانشجو پس از پایان این بخش قادر خواهد بود:

۱. مراحل و مؤلفه‌های اصلی مدل ADDIE را توضیح دهد.
۲. مراحل و ویژگی‌های مدل ASSURE را شرح دهد.
۳. مدل ADDIE و ASSURE را از نظر مراحل، تمرکز و کاربرد با یکدیگر مقایسه کند.
۴. مفهوم انگیزش در طراحی آموزشی را توضیح دهد.
۵. اجزای مدل Keller/ARCS را توضیح دهد.
۶. مبانی Component Display Theory (CDT) را توضیح دهد.
۷. ماتریس Merrill و ابعاد اصلی آن را تبیین کند.
۸. مدل‌های ADDIE ، ASSURE، ARCSو Merrill را از نظر هدف، ساختار، کاربرد و نقاط قوت و محدودیت مقایسه کند.
۹. ارتباط میان تحلیل محتوا، عملکرد مورد انتظار و طراحی رخداد آموزشی را تحلیل کند.

ب) حیطه مهارتی

دانشجو پس از پایان این بخش قادر خواهد بود:

۱. مراحل مدل ADDIE را برای یک موقعیت آموزشی به کار گیرد.
۲. یک موقعیت آموزشی را بر اساس مدل ASSURE تحلیل و طراحی کند.
۳. عناصر انگیزشی مدل ARCS را در طراحی یک فعالیت آموزشی لحاظ کند.
۴. محتوای یک موضوع آموزشی را بر اساس اصول Merrill تحلیل کند.
۵. ماتریس Merrill را برای یک موضوع آموزشی تکمیل کند.
۶. بر اساس ماتریس تکمیل‌شده، اجزای یک رخداد آموزشی را تعیین کند.
۷. یک رخداد آموزشی را بر اساس اصول طراحی آموزشی تدوین کند.
۸. طرح آموزشی خود را ارائه و از انتخاب‌های طراحی خود دفاع کند.
۹. بر اساس بازخورد دریافت‌شده، طرح آموزشی خود را اصلاح و بازطراحی کند.

ج) حیطه عاطفی

دانشجو پس از پایان این بخش قادر خواهد بود:

۱. اهمیت طراحی نظام‌مند آموزش را در کیفیت آموزش علوم پزشکی درک و نسبت به آن نگرش مثبت نشان دهد.
۲. در انتخاب مدل طراحی آموزشی، به ویژگی‌های واقعی موقعیت آموزشی و نیازهای فراگیران توجه کند.
۳. در فعالیت‌های کارگاهی و طراحی گروهی مشارکت فعال داشته باشد.
۴. در نقد و بررسی طرح‌های آموزشی سایر دانشجویان، بازخورد حرفه‌ای و سازنده ارائه دهد.

تقویم درس:

ردیف	عنوان مبحث	اهداف اختصاصی جلسه، دانشجو در پایان جلسه بتواند:	روش تدریس	زمان
۱	معارفه، ارائه طرح دوره، مدل ADDIE	۱) مفهوم و اهمیت طراحی آموزشی نظام‌مند را در آموزش علوم پزشکی تبیین کند. ۲) مراحل و مؤلفه‌های اصلی مدل ADDIE را توضیح دهد. ۳) مراحل مدل ADDIE را در یک موقعیت آموزشی ساده شناسایی و به‌کارگیری کند.	سخنرانی تعاملی + تحلیل نمونه	۱۴۰۵/۸/۲۳
۲	مدل ASSURE	۱) مراحل و مؤلفه‌های اصلی مدل ASSURE را شرح دهد. ۲) یک موقعیت آموزشی را بر اساس مراحل مدل ASSURE تحلیل و طراحی کند.	سخنرانی تعاملی + آموزش مبتنی بر مورد	۱۴۰۵/۸/۳۰
۳	مدل Keller و الگوی ARCS	۱) مدل Keller و الگوی ARCS را توضیح دهد. ۲) عناصر انگیزشی مدل ARCS را در طراحی یک فعالیت یا رخداد آموزشی به کار گیرد.	سخنرانی تعاملی + تحلیل نمونه	۱۴۰۵/۹/۷
۴	مدل Merrill و Component Display Theory	۱) مبانی و مفاهیم اصلی Component Display Theory را توضیح دهد. ۲) محتوای یک موضوع آموزشی در علوم پزشکی را بر اساس اصول Merrill تحلیل کند.	سخنرانی تعاملی + آموزش مبتنی بر مورد	۱۴۰۵/۹/۱۴
۵	ماتریس Merrill	۱) ساختار و ابعاد اصلی ماتریس Merrill را توضیح دهد.۲) جایگاه یک هدف و محتوای آموزشی را در ماتریس Merrill تعیین کند.	سخنرانی تعاملی + آموزش مبتنی بر مورد	۱۴۰۵/۹/۲۱
۶	کارگاه تکمیل ماتریس Merrill	۱) محتوای یک موضوع آموزشی را برای استفاده در ماتریس Merrill تحلیل کند. ۲) نوع محتوا و سطح عملکرد مورد انتظار را برای اهداف آموزشی تعیین کند. ۳) ماتریس Merrill را برای یک موضوع آموزشی به‌صورت صحیح و کامل تکمیل کند.	کارگاه عملی + کار فردی/گروهی + ارائه بازخورد	۱۴۰۵/۹/۲۸
۷	مقایسه مدل‌ها و الگوهای طراحی آموزشی	۱) مدل‌های ADDIE ، ASSURE، ARCS و Merrill را از نظر هدف، ساختار، مراحل و کاربرد مقایسه کند. ۲) نقاط قوت و محدودیت‌های هر یک از مدل‌ها و الگوها را تحلیل کند. ۳) در بحث و نقد گروهی، دیدگاه خود را با استدلال و با توجه به ویژگی‌های موقعیت آموزشی بیان کند.	سخنرانی تعاملی + آموزش مبتنی بر حل مسئله	۱۴۰۵/۱۰/۵
۸	از ماتریس تا رخداد آموزشی	۱) اهداف، محتوا، فعالیت‌های یادگیری، روش تدریس و عناصر انگیزشی را در یک طرح آموزشی با یکدیگر همسو کند. ۲) یک رخداد آموزشی منسجم و قابل اجرا بر اساس اصول طراحی آموزشی تدوین کند. ۳) بر اساس بازخورد دریافت‌شده، طرح آموزشی خود را اصلاح و بازطراحی کند.	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۱۰/۱۲

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- مشارکت فعال در بحث‌ها و فعالیت‌های کلاسی
- انجام فعالیت‌های کوتاه فردی و گروهی
- ارائه بازخورد سازنده به فعالیت سایر گروه‌ها
- ارائه گزارش نهایی فعالیت عملی

روش ارزشیابی دانشجو:

مؤلفه ارزشیابی	درصد
حضور و مشارکت فعال در کلاس	٪۱۵
کار عملی	٪۱۵
آزمون	٪۷۰
جمع	٪۱۰۰

منابع:

- Adeoye MA, Wirawan KA, Pradnyani MS, Septiarini NI. Revolutionizing education: Unleashing the power of the ADDIE model for effective teaching and learning. JPI (Jurnal Pendidikan Indonesia). 2024 Apr 28;13(1):202-9.
- Bajracharya JR. Instructional design and models: ASSURE and Kemp. Journal of Education and Research. 2019 Dec 31;9(2):1-8.
- Keller JM. Motivational design for learning and performance: The ARCS model approach. Springer Science & Business Media; 2009 Nov 24.
- Merrill MD. A lesson based on the component display theory. InInstructional theories in action 2018 Oct 24 (pp. 201-244). Routledge.